B

~~VIII~~

XXXIV.

~~MAC~~

RICC.

MAC.

RESPONSIONES
P. FRANCISCI MACEDI

Professoris Patauini, Veneti Ciuis, &c.

Aduersus

PROPOSITIONES PARALLELAS

F. IOANNIS A GVIDICCIOLO

Collectæ

AB ANNIBALE RICCIO VENETO

Sacræ Theologiæ Baccalaureo.

VENETIIS.

Typis Alexandri Pezzanæ. MDCLXXVI.

S. Hieronymus epist. 61. ad Pammachium.

Nolo in suspicione hæreseos quemquam esse patientem: ne apud eos qui ignorant innocentiam eius, dissimulatio conscientia iudicetur.

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO PRAESVLI.

D. CAMILLO PIAZZÆ

EPISCOPO DRAGONIENSI

Sanctæ Romanæ Vniuerſalis Inquiſitionis Aſſeſſori.

Vòd te, Illuſtriſſime ac Reuerendiſſime Præſul, nouus homo, ſcripto venerarer, ac ſummæ Catholicæ Religionis rei admotum, importunis vocibus interpellarem, nupera neſcio cujus moleſti hominis accuſatio in cauſa fuit. Heſternus cenſor propoſitiones parallelas publicauit, conatus demonſtrare quasdam Henrici Noris aſſertiones cum Michaelis Baij erroribus conuenire; quam ille oppellam Eminentiſſimis Patribus, qui Catholicæ fidei ſartæ tectæ ſeruandæ præſident, nuncupauit. Ceterùm quàm falso Orthodoxo Scriptori de Baiano nomine inuidia conflетur, illos ſolùm ignorare arbitror, qui eiuſdem volumen ignorant; ſiquidem ſatis luculenter in eodem oſtendit, quàm multis paraſangis ſtatuta abs ſe theoremata, à Baij erroribus diſtent. Verùm aduerſarij importunitas neceſſariæ defenſionis mihi onus imponit, vt amico Scriptori breuem quidem, at tutiſſimam aduocationem commodem, quam ſanè veluti compendio agam, ne longiori apologia Te, quem totius Orthodoxi Orbis cauſſæ tum difficultate implexæ, tum

multitudine innumeræ, diu noctuq; distinent, occupatum, vt inquit Comicus, occupem. Itaque mihi decretum est vnius P. Francisci Macedj, cuius vel honorarij tituli satis spatiosam paginam implent, testimonio aduersus nouum Parallelistam depugnare. Haud arbitror tanti viri fidem delatori suspectam fore; est enim eiusdem non modò amicus, sed etiam frater, & vt suspicor, emissarius. Videsis, Illustrissime Domine, quanta huic causæ, quam defendo, fiducia sit, vt vel vnius Macedi suffragijs Baianismi notæ eximatur. Te per tuam famam, quæ vbique cum laude personat, etiam atq; etiam obtestor, vt defensionem quam ex P. Macedi scriptis Norisio præsto, Eminentissimorum Patrum vestigijs sistas, eosque per Macedum, si superis placet, probabili causæ propities.

PARALELLVM

Propositionum damnatarum Michaelis Baij & quarumdam similium Henrici Noris.

CENSVRA.

SAtis inauſpicatò opus aggreditur, ac ſe prorſum in parallelis deducendis nouū propalat, dum vel in ipſo titulo mendam admittit. *Paralellum* ſcribit, cum *parallelum* ſcribere debuiſſet. Hinc facilè intelligitur, quàm erroneè paralella concinnet, qui vel paralleli nomen cum errore pronunciat.

ACCVSATOR.

Prima Baij damnata quæ eſt in ordine 12.	Prima Noris eiuſdem ſenſus in Vindicijs pag. 48. lin. 10.
Pelagij ſententia eſt: Opus bonum extra gratiam adoptionis factum, non eſt regni cœleſtis meritorium.	*Nunquam Iulianus, aliiq; Pelagiani admiſere opera meritoria, ſiue donantia ius ad gloriam ſine gratia iuſtificante.*

RESPONSIO P. MACEDI.

HÆc ſcribit vir doctiſſimus tomo 2. Collat. 10. Differ. 3. ſect. 2. pag. 583. col. 1. *Pelagiani inducebant genus quoddam actuum honeſtorum naturalium, QVI STERILES quidem ESSENT VITÆ ÆTERNÆ; ſed præditi tamen honeſtate naturali.* Rectè: nam vt haberent fructus vitæ æternæ, fatebantur cum Catholicis neceſſariam eſſe gratiam adoptionis. Celeſtius apud S. Auguſtinum in lib. de pec. orig. cap. 5. ait: *Quia Dominus ſtatuit regnum cœlorum non niſi baptizatis poſſe conferri, quod, quia naturæ vires non habent, conferre neceſſe eſt per gratiæ largitatem.* Vulgare erat Pelagianorum effatum: *Non habet vnda quod diluat; habet quod adoptet.* S. Auguſtinus lib. 1. op. imp. cap. 133. hæc contra Iulianum ſcribit: *Dic, quæſo, quibus meritis paruulorum debeat regnum*

gnum cælorum. Dicturus es fortè, debere hoc eum gratiæ suæ, qua opitulante renati sunt: propter hanc enim acceptam iam venire in eius regnum merentur. Ex his patet Pelagianos ad meritum regni cœlestis, necessariam putasse gratiam adoptionis; vnde pueros hanc gratiam in baptismo minimè consequutos, cum Catholicis excludebant à regno cœlorum, teste S. Augustino *serm.* 14. de verb. Apostoli. Omnia hæc obseruat Suarez tom. 3. de grat. lib. 12. cap. 14. quo loci errorem etiam Baij explicans ait: *Putauit enim Baius homini non fuisse necessariam gratiam nisi ratione culpæ; nam secluso peccato, credidit naturæ humanæ ex vi suæ primæ creationis, esse debitam vitam æternam, ita vt acceptari ad illam non sit gratia, seu gratuita adoptio, sed naturale bonum, & quia* Pelagiani non adeo errarunt, *vt negarent esse necessariam paruulis adoptionem, quamuis negarent habere peccatum, ideo dixit cum Pelagianis sentire, qui hanc adoptionem, gratiæ dicunt esse ad meritum necessariam.* Damnatur enim hæc altera eiusdem Baij propositio 18. *Dicit sentire cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, vt homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.* His consimilia tradit propos. 16. & 19. Itaque propositio illa 12. Baij dánatur, quòd Pelagianæ hæreseos accusarit dogma Catholicum, in quo, teste Suario, *Pelagiani non errarunt.* Ex his patet Parallelistam nec Baij, nec Pelagianorum sententias intellexisse.

A C C V S A T O R.

Secunda Baij damnata in parallello, est in ordine 26.	Secunda propositio Noris in Vind. pag. 90. lin. 4.
Omnia opera infidelium sunt peccata.	*Infideles peccant non obseruando legem, & opera quæ ipsi faciunt, semper sunt peccata.*

R E S P O N S I O P. M A C E D I.

Antequàm eruditi Teologi textum exhibeo, palam denuncio accusatorem verba P. Noris malitiosè detruncasse, quo eundem Baiana fuligine denigraret. Hæc ibidem leguntur: *Vnde opera quæ ipsi faciunt, semper sunt peccata, nisi vbi aliquando Deus quosdam bonos actus ipsis nescientibus, in eorundem voluntatibus operatur.* Audin Deum in infidelibus quandoque *bonos actus operari*; ac proinde non *omnia infidelium*

um opera esse peccata, vti per errorem Baius autumauit? Sententiam P. Noris, vti Augustinianā, & solidè & fusè olim defenderat P. Macedus. Hæc scribit in Cortina thesi 39. *Omnis actus qui fit sine vllo fidei lumine, & sine vllo impulsu gratiæ, peccatum est.* Præterea tom. 2. Collat. 10. Differ. 3. sect. 2. pag. 586. col. 1. *Ex his*, inquit, *primum quod proposui probatum manet: scilicet Augustinum sentire omnia opera citra fidem & gratiam esse vitiosa. Nam non negat Augustinus infideles aliquando benè, operari, sed negat operari benè, cum citra omnem fidem & gratiam operantur.* Tam germana Macedi ac Noris sententia est, vt non ouum ouo similius sit. At viden quemadmodum idem Macedus à se Baianum pulverem excutit ibidem sect. 3. pag. 590. col. 2. *Respondetur*, ait, *tertiò & melius, me quidem authore, eas propositiones prolatas à Baio in rigore & vniuersaliter falsas omnino & damnandas esse, & prorsus alienas à mente Augustini. Nam illa prima propositio:* Omnia opera infidelium sunt peccata; *ita vniuersim accepta, reprobanda est, cum multa opera fiant ab infidelibus indeliberata & sine aduertentia; non pauca ex ignorantia inuincibili; quædam possint esse ex lumine fidei, quæ certè peccata non sunt: igitur falsum est quòd* omnia opera infidelium sunt peccata. *Apparet autem Augustinum de operibus tantùm infidelium deliberatis, & ante omnem fidem & gratiam fuisse locutum, cum dicat ea ex defectu debiti finis praua fore.* Hæc ille, quibus satis clarè demonstrauit, quam procul sua sententia, quæ Norisij etiam est, à Baiano errore remota esset.

ACCVSATOR.

Tertia Baij, quæ est damnata in paralello in ordine 28.	Tertia propositio Noris pag. 42. lin. 30.
Liberum arbitrum, sine gratiæ Dei adiutorio, non nisi ad peccandum valet.	*Sanctus Doctor Augustinus asseruit, nullas in infidelibus ex solius liberi arbitrij viribus virtutes reperiri, & si quæ in ijsdem virtutes fuerint, easdem nequaquam ipsorum voluntati, sed diuinæ gratiæ adscribendas esse.*

RESPONSIO P. MACEDI.

Concinit cum Norisio Macedus in Cortina quæst. 2. art. 1. pag. 221. his planè verbis: *Negat igitur Augustinus esse huiusmodi actus naturales*

rales bonos sine gratia: negat esse in nuda facultate naturæ: negat eos in infidelibus omni fide & gratia carentibus reperiri. Et statim in eadem pagina addit: *Mentem Augustini per conclusiones expono. Prima sit. Omnes actus sine vlla omnino fide, & citra omne auxilium gratiæ, esse prauos & vitiosos author est Augustinus.* Postea art. 3. pag. 239. inter obiectiones quas contra abs se statuta recitat, ponit cum alijs hanc damnatam Baij: *Liberum arbitrium sine gratia, & Dei adiutorio non nisi ad peccandum valet.* Adducit pag. 247. plures responsiones; vnam breuitatis gratia huc appellabo. *Respondetur secundò: illas propositiones secundùm se & in rigore esse falsas, & contra mentem Augustini, vti Baius eas proferebat: nam vt etiam notat Vasquez, in eo errore erat Baius, vt nullum bonum opus admitteret, sine fide perfecta, & gratia sanctificante: et patet ex propositione 56. & 60. qui error alienus est à sententia Augustini, qui tantùm requirit fidem & gratiam inchoatam, & ante iustificationem bona opera admittit. Qua de re videndus Vasquez disp. 218. cap. 3. &c.* Preterea idem P. Macedus cum tom. 2. Collat. 10. differ. 2. sect. 3. pag. 578. laudasset pro eadem sententia Episcopum de Abelly, ac tres Augustinianos, Ariminensem, Casalium, ac Poncium, deinde Vasquez, hęc scribit: *Accedit illustris & recens Author Augustinianus P. Henricus Noris, qui in suo erudito libro de Historia Pelagiana nunc in lucem edito, eo tractatu; quem inscribit:* Vindiciæ Augustinianæ *eandem Augustini Doctrinam tradit, munit, confirmat magna & inuicta Sanctorum Patrum authoritate.* Ita vir insignis, Baianam obiectionem dudum ex Vasquio retudit, & magni Augustini sententiam procul à Baianis tenebris, in optimo lumine collocauit, ac denique suum in eadem defendenda, commilitonem Norisium illustri præconio commendauit.

ACCVSATOR.

Quarta Baij damnata in Parallello, & in ordine 61.	Quarta Noris in Vind. pag. 47. lin. 11.
Non nisi Pelagiano errore admitti potest vsus aliquis liberi arbitrij bonus, siue non malus, & gratiæ Dei iniuriam facit, qui ita sentit & docet.	*Censeo hæc opera bona non fuisse facta ab infidelibus suis ipsorum viribus derelictis, sed præmunitis specialibus diuinæ gratiæ auxilijs.*

RESPONSIO P. MACEDI.

CVm vir disertissimus, & acutissimus tum in Cortina, tum in altero tomo Collationum locis proximè indicatis, P. Noris sententiam

vti

vti omnino, Augustinianam confirmasset, inter Baij propositiones quas in Cortina pag. 239. & in Collat. pag. 588. sibi opponit, tertiam statuit: *Non nisi Pelagiano errore, &c.* quam accusator Norisio exprobat. Illam verò hac responsione confutat pag. 246. Cortinæ, & pag. 590. Collationum. *Nunc tertiò suus est locus: quòd in Michaele Baio damnabat propositiones Augustini. Huic igitur respondendum primò, illas propositiones damnatas fuisse copulatiuè in rigore, & sensu ab authoribus intento, qui non solùm suam sententiam statuebant, sed etiam contrariam sugillabant: vt patet in secunda, & TERTIA propositione: vnde quemadmodum hodie vetatur, ne quis carpat, aut damnet sententiam defendentem B. Virginem conceptam in peccato originali, quin tamen vtra damnetur opinio: & tantùm vetatur scandalum damnandi opiniones contrarias; ita etiam hæ propositiones non aliter damnantur, nisi prout continent improbationem contrariarum: id enim Baius agebat, vt Theologos ex diuerso opinantes, condemnaret. Qua ratione soluit Vasquez in 1. 2. disp. 190. à num. 74. & confirmat testimonio summorum Theologorum Bellarmini, & Toleti.* Hoc clypeo Macedi contra intorta pila, Noris latus munitur. Idem Macedus Collat. 10. differ. 3. §. IVDICIVM. pag. 595. & 596. testimonia Pontificum, Synodorum, Patrum, ac plurium denique Scholasticorum addensat, vt probet nullum actum bonum sine Dei gratia ab infidelibus elici posse; voluit autem P. Norim tam nobile ac validum agmen claudere: *Accedit*, inquiens pag. 597. *nouus & clarus scriptor Noris in suo libro de Historia Pelagiana nunc in lucem edito, vbi eam probat multorum Patrum authoritate in Vindicijs Augustinianis cap. 4. §. 5. Tanta mole authoritatis, tanto numero Scriptorum nititur hæc sententia. Propterea non possum non magnopere mirari nonnullos aduersariorum audere illam in inuidiam vocare.* Addit statim: *Quod obijciunt de Baio, vt nobis terrorem incutiant,* INANE EST. *Iam illam formidinem supra remouimus, & in Cortina, & in mente Innocentij, & in lib. de Clau. Petri. Eamque obiectionem occupauerat, & diluerat Vasquez, Turrianus, Ripalda, & tota Schola Vasquij Complutensis. Quare huiusmodi authores in locis supra adductis,* DIFFLABIS INANEM NVBECVLAM. Viden vt erudito, non enim ventoso dicam, Macedi tui ore, non secus ac Borea spirante, *difflctur inanis nubecula*, qua Baianas vmbras P. Noris sententiæ importare conabaris? At quòd notatiunculas suffarcinas, vt ostendas, authore Norisio, antiquam Ecclesiam in interpretatione Paulinæ sententiæ cum præsenti committi, ac sub lite dimitti, te magistro vsus, parallelo inducto, vnius te Macedi verbis castigabo. Scribit ista tom. 2. Collat. diff. 3. sect. 4. pag. 597.

ACCVSATOR.

Hic notandū Henricum Norim in Vind. à pag. 115. ad 119. contendere dictum illud Pauli Rom. 14. Omne quod non est ex fide peccatum est, omnino intelligendum esse de fide diuina habituali. Quo sensu affirmat Augustinum, & antiquam Ecclesiam illa verba Pauli accepisse. Quod si verum est, propositio Baij de operibus infidelium: Quod omnia sint peccata, non potest condemnari, quia sequitur ex illo dicto: Omne quod non est ex fide peccatum est: vt ait Noris, obijciens contra se, sequitur, inquit, omnia opera infidelium esse peccata. Et quidem sequela concludit contra Norim. Tu fateris eo loco pag. 117. illam expositionem dicti Pauli: Omne quod non est ex fide peccatum est, esse Augustini, & Patrum antiquæ Ecclesiæ, ac proinde esse veram; non potest igitur damnari sequela, quod est dogma Baij secutum ex doctrina Patrum, & tamen est damnata à Summis Pontificibus Pio V. Gregorio XIII. & Vrbano VIII. in suis bullis. Ergo vel Patres illi Ecclesiæ antiquæ errauerunt, vel Pontifices malè condemnarunt doctrinam Baij dicentis: Omnia opera infidelium esse peccata. Quod sanè argumentum concludit contra Norim tenentem illam esse sententiam Baij, & expositionem Augustini, & Patrum, & sic inducit Noris manifestam contradictionē antiquæ Ecclesiæ, & nostræ sub illis Pontificibus Romanis. Errat

P. MACEDVS.

Non itaque asserimus cum Baio nulla opera infidelium esse bona sed si qua sunt bona, ea ex aliqua fide, & gratia esse. Quo sensu est Augustini conclusio: ita intelligentis Paulum Rom. 14. Omne quod non est ex fide peccatum est. Sed quoniam hæc expositio loci Pauli impugnatur ab omnibus contrariæ doctrinæ authoribus: imò & erroris à nonnullis audacioribus appellatur, quales sunt recentiores quidam PP. Galli, quorum duo errorem appellant, præterquam quod ego in Cortina olim aliquos pro ea Patres, ac inter eos Magnum Gregorium, & Bernardum produxi, remitto Lectorem ad eruditissimum Patrem Henricum Noris, qui in ea quam superius laudaui Pelagiana Historia; in Vindicijs Augustinianis cap. 4. §. 5. EVIDENTER OSTENDIT eam esse Ecclesiæ, Pontificum & Patrum locum illum Pauli de fide prout est virtus Theologica intelligentium. Producit Pontificale Romanum, Leonem I. Bonifacium II. Synodum Byzacenam quindecim Patrum, inter quos fulgebat Fulgentius: qui extra Concilium idem tradidit lib. 2. de pec. remiss. S. Prosperum epist. ad Ruffinum, S. Isidorum lib. de summo bono cap. 2. S. Bernardum Serm. 30. & 31. in Cant. Iulianum Pomerium lib. 3. de vit. Contemplat. cap. 1. Facundum Hermianensem lib. 1. de trib. cap. ad Imperatorem Iustinianum in fine. Quorum testimonia in eis egomet meis

Errat manifestè Noris dicendo illam expositionem de fide, esse intelligendam de fide diuina habituali. Patet euidenter contra ipsum, quia illi Patres non sunt locuti de fide habituali, sed de conscientia dictante, vel de fide illuminante, quæ dicitur irradiatio fidei &c.

meis oculis vidi assuetus non fidere alienis, & animaduerti Anselmum quem Vasquez contra Augustinum producit 1. tom. in 1. 2. d. 59. cap. 2. num. 8. etsi locum Pauli de conscientia intelligat, non improbare sensum Augustini, imò suam illam expositionem ad eum accommodare &c.

Qui Macedi cum Norisio consonantiam tam manifestam non videt, næ is quidem insigniter cæcus est; nam Macedus non modò Noris sententiam probauit, verùm laudata ab eodem testimonia exscripsit, ac suum in volumen transtulit. Ceterùm de accusatoris fide hic liceat postulare, qui fingit textum Apostoli intelligendum esse iuxta Norisium *de fide diuina habituali*, cum P. Noris in Vindicijs cap. 3. §. 4. vbi ea de re fusius agit, pag. 46. in calce hæc disertè pronunciet: *Ex quibus patet ad referenda opera bona in Deum non requiri fidem in Christum, sed satis esse fidem in Deum; imò* SOLAM FIDEM ETIAM ACQVISITAM *sufficere colligitur ex lib. de patientia cap. 26. & 27.* Imò eò loci nuquam *fidei habitualis* mentionem fecit; vnde accusator imposturæ conuincitur. Concludo cum Macedo Collat. 10. cit. pag. 589. col 1. *Perstandum nihilominus in proposito, & sustinendum Augustinum tria illa quæ statuimus, docuisse, & in eo sensu locutum, quem per conclusiones eius locis munitas affirmauimus, neque aut ipsum contra aliter, aut contra ipsum Pontifices sensisse, eiusque sententiam tutam & sanam esse, longèq; à Baij sensibus alienam.* O Sancta veritas! ò bone Senex!

ACCVSATOR.

Quinta Baij damnata in Paralello est in ordine 39.

Quod voluntariè fit, etiamsi necessariò fiat, liberè tamen fit.

Sexta Baij damnata in Parallello est in ordine Bullæ 41.

Notæ eiusdem.

Hæ quatuor propositiones comprehenduntur à Noris in Vind. Augustin. pag. 79. 80. 81. Continent eandem doctrinam Baij de libertate: idest posse stare libertatem ad merendum, & demerendum cum necessitate, quia sola violentia, siue coactio repu-

Is libertatis modus, qui est à necessitate; sub libertatis nomine, non reperitur in scripturis; sed solum nomen libertatis à peccato.

Septima Baij damnata in Parallello est in ordine Bullæ 41.

Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

Octaua Baij damnata in Parallello est in ordine Bullæ 63,

Homo peccat etiam damnabiliter in eo quod necessariò facit.

gnat libertati, quæ item fuit tertia propositio damnata in Iansenio: Exscribamus hic verba Noris, quod est deterius, attribuit illud Augustino cum Caluino, Insenio, & sequacibus. Afferrens pag. 79. obiectionem Vasquij, Gonetij, Morainij, & aliorum, quæ huiusmodi est. Nullus puniri debet ob id, pro quo nec vituperari aut reprehendi potest; igitur nec puniri: *Respondet dicendo: duo esse genera peccati; vnum quod est omnino liberum, & simpliciter peccatum, alterum quod est peccatum, & pœna peccati, iuxta doctrinam Augustini, & respondet primum genus peccati committi cum libertate indifferentiæ, secundum minimè, & testimonia adducta à contrarijs pro libertate cum indifferentia restringit ad primum genus peccati, in quo est peccatum actuale Adami; in cæteris autem, in quibus est originale, & alia actualia, quæ sunt pœna peccati, ponit necessitatem, & cum ea stare affirmat peccatum, & in hunc sensum affert verba Augustini, quando ponit libertatem cum indifferentia ad peccandum, vno tantùm citato loco, qui est lib. 1. Operis imperfecti cap. 48. & altero lib. 5. eiusdem operis cap. 52. specialiter autem pag. 86.* (debuit scribere 80.) *lin. 17. celebre testimonium Augustini pro libertate indifferentiæ ad peccandum positum in lib. de duabus animab. cap. 11.* Peccatum est voluntas retinendi, vel consequendi quod iustitia vetat, & vnde liberum est abstinere, *cum Augustino eodem loco operis imperfecti restringit ad solum peccatum Adami ijsdem verbis Augustini, qui sic ait eo loco lib. 1. oper. imper. cap. 48.* Ipse est Adam, quem nostra illa definitio, quæ tibi placuit, intuebatur, cum dicerem; Peccatum est voluntas retinendi. *Qui etiam eodem loco non vult comprehendere sub ea definitione libertatis cum indifferentia peccatum quod est pœna peccati, &c.*

2

RES-

HÆc ait in Cortina quæst. 1. art. 2. pag. 39. *Idcirco aliâs, tum perspicuè lib. contra Iulianum imperfecto 1. fol. 90. Augustinus exponit:* Adam quando peccauit, nihil in se habebat mali, quo nolens vrgeretur ad peccandum; ac per hoc id egit quod iustitia vetat, & vnde liberum fuerat abstinere. *Et quidem hanc partem definitionis in Adæ tantùm peccatum quadrare docet, quod maximè liberum fuerit: non verò in peccata naturæ lapsæ, quæ cum non tota libertate fiant, ijs non est liberum abstinere.* Rectius art. 4. pag. 68. ferram per eandem lineam ducit. *Sed nihil,* inquit, *ad idem probandum fortius, & euidentius, quàm illa ipsa definitio peccati antea proposita: & ab Augustino semel de peccato Adæ explicata:* Peccatum est voluntas retinendi vel consequendi quod iustitia vetat, & vnde liberum est abstinere. *Cum enim ea definire à se primum Adæ peccatum Augustinus semel, vti proximè diximus, declarasset: non negauit eam alijs item peccatis lapsæ naturæ conuenire; quæ quidem propriè peccata sunt, id est quæ simili illi Adæ parentis libertate fiunt: ac proinde* POENÆ PECCATORVM NON SVNT: *cuiusmodi sunt ea, quæ ab homine iusto peccata committuntur.* Et statim. *Perspicuè Augustinus lib. 1. con Iulianum operis imperfecti proximam definitionem noua, & excogitata ratione oppugnantem:* Scias, *inquit,* aliud esse peccatum, aliud pœnam peccati, aliud vtrumque. Intelligis quid horum trium pertineat ad illam definitionem vbi voluntas est agendi quod iustitia vetat, & vnde liberum est abstinere. Peccatum namque isto modo definitum est, non pœna peccati, non vtrumque. Horum sanè trium generum si requirantur exempla, primi generis in Adam sine vllo modo quæstionis occurrit: multa quippe sunt quæ agunt homines mala à quibus eis liberum est abstinere, *&c.* Hæc ex Augustino, & cum Augustino Macedus. Profectò accusator insigniter imponit, dum ait P. Norisium famosam illam definitionem *cum Augustino in eo loco operis imperfecti restringere ad solum peccatum Adami.* Nusquam hoc Augustinus, nusquam hoc eiusdem sectator Noris autumauit. Nam oppositum in eo ipso loco S. Doctor disertè pronunciat: *multa quippe,* inquiens, *sunt quæ agunt homines mala à quibus eis liberum est abstinere.* Igitur ea definitio alijs peccatis actualibus posterorum Adami conuenit, quod euidentissimè rursus docet S. Augustinus lib. 5. eiusdem operis cap. 60. Hoc vnum Noris dixit ex Augustino, laudatam definitionem *non competere peccato, quod est pœna peccati.* Audiatur Augustinus lib. eodem 5. cap. 47. *Definitio itaque illa peccati, cum sit quod iustitia vetat, & vnde liberum est abstinere, ad illud peccatum*

perti-

pertinet, quod tantummodo peccatum est, non quod etiam pœna peccati. Hoc errarunt Caluinus ac Iansenius, quòd dixere memoratam definitionem soli Adami peccato posse adaptari, vt ex locis ab accusatore adductis ad oculum patet. Iulianus ad auferendum peccatum originale, passim, & vbique vsus est illa peccati definitione, cui constanter Sanctus Augustinus reposuit, eandem non quadrare in peccatum quod est pœna peccati, cujusmodi erat peccatum originale, à quo nulli posterorum liberum est abstinere, cum non per liberam volitionem personæ, sed per vitiatæ ex libero Adæ peccato naturæ necessitatem posteris insit. Porrò Noris eo loci de solo peccato originali disputat. Fateor tamen ipsum laudare illa verba S. Doctoris, quibus D. Pauli sententiam, *Non enim quod volo facio bonum, &c.* Rom. 7. contra Iulianum vrgens, necessitatem peccandi exaggerat; verùm cum hæc peccata sint pœnæ peccati ex Augustino, & pertineant ad tertium genus peccatorum, à quibus non est liberum abstinere, sunt tantùm materialiter peccata, imò *mala* potius quàm peccata, vti palam appellantur ab Augustino in textu quem ex Norisio censor opposuit. Disertè S. Doctor illud Pauli dictum lib. 5. oper. imperf. cap. 59. Explicat de motibus concupiscentiæ indeliberatis, præsertim cum Augustinus asserat Apostolum de se ipso ea pronunciasse. Quod autem idem Augustinus ibidem cap. 50. tradit de actibus deliberatis etiam intelligi posse, non est alia in eisdem necessitas adstruenda, quàm moralis, quæ idem est ac maxima difficultas, vti rectè probat P. Macedus pag. 96. suæ Cortinæ. Hæc notaui, non vt P. Noris dicta defenderem, cum ille tantùm de peccato originali loquatur, à quo non est liberum posteris abstinere, sed vt S. Augustini sententiam, quam accusator sugillat, in bono, hoc est, Catholico lumine collocarem.

ACCVSATOR.

NEc objiciat Noris locos illos libri imperfecti contra Iulianum; nam illi libri sunt ambigui, nec indubitati inter opera Augustini, & nuper inuenti, & in multis propositionibus corrupti, quarum vna est illa quam Noris adducit; continet enim contradictionem manifestam cum alijs, vbi perpetuò & clarè S. Augustinus docet ad merendum, & demerendum omnino reperiri libertatem indifferentiæ &c.

RESPONSIO P. MACEDI.

Libros operis imperfecti vti germanum Augustiniani ingenij fœtum Macedus laudat sæpius in Cortina pag. 47. 61. 63. 64. 67. 69. 93. 94.

94. 107. Imò textum Augustini ex lib. 1. cap. 48. ex quo Noris suam sententiam deduxit, in eodem omnino argumento Macedus adduxerat, vt ex eiusdem verbis proximè laudatis ostendi. Idem Macedus ex Augustino negat indifferentiam libertatis requiri ad merendum, & demerendum. Lege thesim 80. Cortinæ, & tres sequentes, in quibus indifferentiam à libertate distinguit. *Libertas*, inquit, *ab indifferentia distinguitur: quòd indifferentia est punctum indiuisibile æquilibrij in neutram partem inclinantis: libertas verò suscipit magis ac minus, & patitur inclinationes, & impulsus in vtramque partem, quod non patitur indifferentia illa indiuisibilis*. Id fusiùs explicat in libro de mente Innocentij aduersus propositiones Ianfenij. Tu videsis, ac disce nullam in Augustini dictis, quod libertatem ad merendum, & demerendum requisitam attinet, antilogiam reperiri. Ceterùm sex libros operis imperfecti esse Augustini, validissimè ex Concilijs à S. Martino, dein S. Agathone, Romæ coactis, ex sexta etiam Synodo, ac Patribus antiquioribus Norisius demonstrauit in appendice ad dissertationem de Synodo V. Hæc recitat Sancta Synodus VI. act. 4. ex epistola Agathonis Papæ. *Veritatis prudentissimus prædicator B. Augustinus in quinto volumine disputationis aduersus Iulianum Pelagianistam ... item in eodem: Veritas autem dicit, quamdiu est voluntas vlla, à natura non potest separari*. Hæc leguntur in calce cap. 53. lib. 5. operis imperfecti, ex cuius superiori capite 52. Norisius Augustini testimonium adduxit, de cuius fide accusator dubitat. Ex his S. Augustini libros duo Romana Concilia, ac postremò sexta vniuersalis Synodus de Monothelitis triumpharunt; & audebit nouus delator eosdem apud Romanæ Ecclesiæ Patres, vti apocryphos accusare? Papæ: quam eruditi homines Norisio litem intentant.

ACCVSATOR.

Nona Baij damnata in Paralello est in Ordine 55.

D*Eus non potuisset talem ab initio creare hominem, qualis nunc nascitur.* Hæc propositio de concupiscentia communiter intelligitur, quasi reprobetur à Pontificibus, quia Baius putabat concupiscentiam esse per se malam, & vitiosam, non autem esse proprietatem naturæ, quamquam per peccatum vitiatam. In hoc autem sensu Noris negare debet posse hominem creari cum concupiscentia, imò à fortiori, quia ille sentit eam esse natura sua, & secundum essentiam malam. Ita in Vind. pag. 32. *vt*, inquit, *euidens fiat secundùm propriam essentiam esse malam,*

non

non verò secundùm imperfectionem annexam. Et postea: Tenet igitur Noris sententiam negatiuam quam Papa prohibuit in quocunque sensu sumatur; non potest enim esse vera, nisi affirmatiua sit falsa; mens autem Pontificis fuit statuere affirmatiuam; scilicet, Deus potuisset talem ab initio creare hominem, qualis nunc nascitur, cum concupiscentia naturali, quæ est proprietas naturæ, vti communiter tradunt Theologi. Hactenus Parallelista.

RESPONSIO P. MACEDI.

IN hac communitate Theologorum, neque enim è vulgo scriptorum est, Macedum non inuenies; transijt olim ad illos, ad quos postea Noris accessit, nempe eos qui negant concupiscentiam esse proprietaté naturæ, cum velint esse malam ac vitium. Hæ sunt voces Macedi libro 4. de Claudibus cap. 10. parte 2. pag. 370. col. 1. *Vnde concupiscentia ne indifferens quidem esse potest, cum inclinet ex se ad peccatum, & peccati fomes sit, & effrenata licentia feratur. Igitur malum est, quamquam non sit peccatum. Confirmatur: quia si ista libido* ESSET PROPRIETAS NATVRÆ, *& flueret ex eius principijs attribueretur Deo conditori, sed non decet Deum condere naturam cum illo modo, qui inducit ad peccandum, & oritur ex natura infecta peccato; igitur non est innata: & hinc argumentum sumo contra Suarez negantem posse à Deo esse habitum vitiosum vel per se, vel per accidens infusum in voluntate, eo quod inclinet natura sua ad malum morale.* Item: *Quomodo concedit posse Deum cōdere naturam cum libidine effrenata, quæ fomes est peccati, & ad peccandum inducit saltem per accidens quod ille de habitu vitioso negat.* Idem verò Macedus ibidem pag. 371. obijcit sibi Bullam B. Pij V. *in qua series propositionum Baij continetur, quarum LV. est: Deus non potuisset talem ab initio creare hominem, qualis nunc nascitur,* quod argumentum pluribus diluit. Respondet primò: *Non omnes propositiones Bay damnatas esse, cum ipsa Bulla dicat:* Nonnullas posse aliquo pacto sustineri, *quarum certè vna hæc est; & quidem si solitariè sumatur, & seorsim consideretur, certa omnino, & tuta est.* Respondet secundò. *Dato damnari illam, vti vult Suarez in ea serie contentam, nihil inde sequi contra nostram sententiam; nam & solùm damnatur, vt inquit Bulla,* in rigore, & proprio verborum sensu ab assertore intento, *idest non solitaria, sed coniuncta, connexaque cum alijs, & vt cum illis consentiens; atque hoc modo continet peruersam doctrinam; nam ex propositione 22. & 17. eiusdem Baij in eadem Bulla relatis constat, illum sensisse integritatem, & iustitiam originalem non fuisse donum Dei, sed con-*

dicio-

dicionem naturæ; ex quo etiam resultat hæresis alia quinquagesima, quæ ex consequenti negat posse creari hominem sine integritate & iustitia originali, qualis nunc nascitur, qui sanè peruersissimus est sensus, & minimè ferendus, à quo longissimè abest propositio illa solitariè sumpta & à quouis alio Theologo pronunciata. Hactenus Macedus.

Ex his patet totam illam Baianam conspirationem, cuius Noris insimulatur, vel ipsius P. Macedi testimonio falsam, inanem, ac nullam esse. Profectò nec gutta guttæ similior est, quàm vtriusque Scriptoris sententiæ, vt certè Noris furti reus censendus foret, cum Macedi theoremata planè transcripserit, nisi vterque ex communi eoque limpidissimo Augustini fonte eas doctrinas deriuasset, quas postea in sua ipsorum volumina dispersere. Sunt in eadem Augustiniana Naui Macedus, ac Noris; contra vtrunque Baiana tempestas excitatur; idem vtrumque naufragium merget, vel benigniori sydere afflante, vnasimul incolumes euadent, ac Augustini aræ votiuas tabulas appendent. Noris eas sententias ex S. Augustini libris euidentissimè deductas, à Macedo his verbis Tom. 2. Collat. 10. pag. 596. col. 1. animatus, propugnauit: *Quod obijciunt de Baio, vt nobis terrorem incutiant, INANE EST. Iam illam formidinem supra remouimus, & in mente Innocentij, & in libro de Clauibus Petri. Eamque obiectionem occupauerat, & diluerat Vasquez, Turrianus, Ripalda, & tota Schola Vasquij Complutensis. Quære huiusmodi Authores in locis supra adductis: DIFFLABIS INANEM NVBECVLAM.*

Quod verò accusator quasdam propositiones P. Noris conglomerat, quas *similes Baianis*, nullo tamen Baij textu opposito, pronunciat, operæ pretium duxi, easdem P. Macedi dictis simillimas demonstrare.

ACCVSATOR.

PRima. *Homo ex peccato originali incurrit in priuationem potentiæ proximę expeditæ ad perseuerandum in semel accepta gratia sanctificante.* In Vind. pag. 32.

P. MACEDVS.

Q*Væcunque igitur gratia leuiter pulsat, cietque voluntatem intra illos terminos actuum inefficacium, quos velleitates dicimus, ea est gratia sufficiens Augustiniana, in quam deflexit illud adiutorium, sine quo non, status integri, Adami, & Angelorum, quod per se in eo* ET PROXIME *tunc sufficiens erat ad operandum, dabatque integram po-*

 testa-

testatem, ET EXPEDITAM *propter sanas, & integras liberi arbitrij vires: at verò in nostro infirmo, & misero*, TANTVM REMOTE *iuuat, nec est integrè immediatèque sufficiens, &c.* In Scrinio D. Augustini cap. 8. pag. 81.

ACCVSATOR.

SEcunda. *Capitale Massiliensium dogma fuit communem omnibus esse gratiam*. Lib. 2. Hist. Pelag. pag. 146.

P. MACEDVS.

E*Iusdem est cum veteribus Massiliensibus sententiæ nouorum Semipelagianorum Princeps Arminius, qui cum teneat* VNIVERSALEM *cum ijs* GRATIAM, *Augustinū sibi contrarium fatetur*. Ibidem cap. 12. pag. 197.

ACCVSATOR.

TErtia. *Adam habuit auxilium proximè sufficiens ad obseruationem cuiuscunque præcepti*. Et infra. *Infero in statu naturæ lapsæ non omnibus dari, nec præsto esse illud adiutorium*. In Vind. pag. 86. & 87.

P. MACEDVS.

Q*Vod autem hæc sit mens Augustini docentis auxilium, quod ex se omnino, &* PROXIME, *& integrè erat in statu innocenti sufficiens, nunc in statu ruinæ minus sufficiens sit, atque adeo* REMOTE *tantùm, & vti diximus imperfectè sufficiens, tradit expressè magnus hic author Suarez, &c.* Ibid. cap. 8. pag. 83.

ACCVSATOR.

QVarta, *Reijcienda est sententia illorum, qui dicunt gratiam proximè sufficientem semper adesse, nec vnquam legem obligare, nisi adsit gratia adiuuans*. In Vind. pag. 88.

P. MACEDVS.

R*Espondetur ex doctrina Augustini, & Tridentini sæpius tradita; satis esse illud auxilium* REMOTVM *ad vitanda peccata, non immediatè*

sed

sed mediatè. Nam constat ex vtriusque sententia per id auxilium fieri voluntates inchoatas, quæ sunt initia quædam boni, quæ cum sint facilia, per illud obtinentur, & ijs habitis, maius illud auxilium impetrari, quo præcepta seruantur.

ACCVSATOR.

QVinta. *Infideles cum in Christum non credant, Dei gratiam ad implendam legem naturalem non petunt, vnde nec eandem obseruant.* In Vind. pag. 96.

P. MACEDVS.

VErùm cum *Augustinus author sit, omnia opera, quæ deliberatè ab infidelibus sine vlla fide, & gratia sunt, esse peccata, vti nos cum multis in Cortina nostra propria quæstione monstrauimus; necesse est aliter eidem argumento respondere: nam & sententia Augustini supponit sine vlla fide, & gratia, idest sine vllo auxilio sufficienti peccari, quandoquidem opera ita operantium deliberata peccata sunt.* Ibid. cap. 14. pag. 238.

ACCVSATOR.

SExta. *Dum petis, vel antequam petas, stas sub lege præcipiente, & nondum habes gratiam adiuuantem: tunc enim non potes facere quod lex iubet.* In Vind. pag. 88.

P. MACEDVS.

E*Cce enim aiunt*, nempe Augustinus, ac Tridentini Patres, *facere quod possis, & petere quod non possis. Ex quo patet*, posse, *nos eo auxilio aliquid, idest exile, & facile. Aliquid*, non posse *idest illud magnum, & difficile, à quo sumus vlterius adiuuandi à Deo, vt possimus.* Ibid. cap. 8. pag. 82.

ACCVSATOR.

SEptima. *Illud ex Augustino certum est neque fidem posse mouere hominem ad petendum auxilium diuinum, ad hoc vt possit implere præceptum, nisi Deus infundat gratiam actualem ad orandum.* In Vind. pag. 89.

NON *solùm datur gratia excitans propter difficultatem, & excellentiam operis supernaturalis, quæ indiget excitatione potentiæ, sed ex alia ratione connaturali, quæ postulat, vt habitualis virtus* (v. g. fides) *excitatur per motionem actualem, vt videmus fieri in hominibus iustis, & sanctis, qui cum habeant gratiam sanctificantem, & habitus infusos, tamen sine actuali excitatione voluntatis, non possunt eos exercere.* Ibid. cap. 5. pag. 47.

ACCVSATOR.

OCtaua. *Vrgente quolibet præcepto, non adest gratia necessariò sufficiens, nisi intermedia oratione actuali.* In Vind. pag. 86. 87. 89.

ESt mera impostura; nunquam illa sententia apud Norim legitur. Nunquid enim Paulùs orabat, dum tam illustre diuinæ gratiæ lumen accepit? P. Noris pag. 89. versu 33. disertè tradit posito præcepto, *quandoque auxilium proximè sufficiens præsto esse*; aliquando oratione intermedia impetrari; & vtrumque S. Augustini testimonio confirmat.

ACCVSATOR.

NOna. *Infideles sine fide, manent tantùm sub lege præcipiente.* In Vind. pag. 90.

P. MACEDVS.

QVod ad hos, nempe infideles, *attinet, videntur gratia sufficienti prorsus carere: his argumentis. Primum esto. Fides est ostium gratiæ: sed infideles carent omni notitia fidei: ergo carent omni auxilio gratiæ* Ibidem cap. 11. pag. 157. *Auxilia quæ his hominibus infidelibus dantur, si qua sunt, ea sunt remotissima, & à fidelium sufficientibus tantùm distant, vt vix appellari auxilia possint: igitur non erit ab re negare illa auxilia esse.* Pag. 160. P. Noris concedit dari infidelibus auxilia remota, vt ex propos. 12. statim patebit.

ACCVSATOR.

Decima. *Posita tentatione: Adamus neutiquam nisi inaniter petijsset vires eidem resistendi*. Ibid. pag. 86.

P. MACEDVS.

Consequenter dicere debent nec sufficientia nec efficacia auxilia petenda esse à Deo, cum sufficientia semper adsint, & efficacia sint in potestate operantis, cum ab illius consensu desumantur. Lib. 3. de Clauibus Petri cap. 3. pag. 171. col. 1. At efficaciam adiutorij *sine quo non* Adami, in potestate eiusdem fuisse, secluso quolibet vlteriori auxilio, probat egregiè Macedus integro volumine, quod *Scrinium* nuncupauit. Audiatur pag. 49. *Erat enim illud* Adami *adiutorium Possibilitatis, excitans proximè, & constituens in actu primo potentias, aptè illustrans intellectum, & ciens voluntatem, vt NIHIL ei ex parte adiutorij deesset ad agendum, si vellet agere pro suo arbitrio*.

ACCVSATOR.

Vndecima. *Ex S. Doctore probauimus non duriùs loqui, qui asserat in hypothesi, quòd sola lex iubeat, nec gratia proximè sufficiens adsit, eandem legem obligare, & transgressorē reum esse peccati*. Ibid. p.90. & 91.

P. MACEDVS.

Verum quidem est vtrumque: non omnibus gratiam præsto esse, nec sine illa rectè agi posse; cum vtrumque sit Augustini. Non tamen inde sequitur: peccari in eo quod vitari nequit: Potest enim cum necessitate in specie stare libertas in indiuiduo, & sublata libertate contrarietatis, manere libertas contradictionis. Vnde non repugnat hominem infidelem sine gratia esse determinatum ad vnam tantùm partem contrarietatis, idest ad malum in specie, & tamen esse liberum ad actus malos singulares, atque adeo libertate peccare. In Cortina quæst. 1. art. 7. pag. 99.

ACCVSATOR.

Dvodecima. *Infideles habent auxilia quædam remota, vnde non patiuntur antecedentem necessitatem peccandi, & ideo non excusantur*. Ibid. pag. 90. 91.

P. MA-

P. MACEDVS.

A*Vxilia quæ his hominibus infidelibus dantur si qua sunt, ea sunt remissima, & à fidelium sufficientibus tantùm distant, vt vix appellari auxilia possint*. In Scrinio cap. 11. pag. 160. Viden vt rigidiùs, quàm Noris, loquatur.

ACCVSATOR.

D*Ecimatertia*. *Sententia Augustini de prædestinatione ad gloriam, sine vllis præuisis meritis, est doctrina de fide*. *In Vind. pag.* 93. 189. 217.

Hæc propositio nusquam legitur in locis citatis. In Vind. pag. 189 scribit Hormisdam sententiam S. Augustini de gratuita prędestinatione *probasse*. At ex his non infert esse doctrinam de fide; nam Pontifices ita approbant etiam sententiam immaculatæ Conceptionis, quin eandem vti de fide credi velint. Pag. 217. scribit Petrum Diaconum, ac Ecclesiam Lugdunensem sententiam laudatam *vti dogma Catholicum statuisse*. Hoc constat ex libro Petri Diaconi de Incar. & grat. cap. vlt. & ex opusculo de tribus epistolis cap. 35. Legatur Bellarminus lib. 2. de grat. & lib. arb. cap. 11.

ACCVSATOR.

D*Ecimaquarta*. *Concupiscentia secundùm propriam suam essentiam est mala, non autem secundùm imperfectionem annexam*. In Vind. pag. 32.

P. MACEDVS.

V*Nde* concupiscentia *ne indifferens quidem esse potest, cum inclinet ex se ad peccatum, & peccati fomes sit, & effrenata licentia feratur. Igitur* MALVM EST, *quanquam non sit peccatum. Itaque vitium naturæ est, contractum ex peccato, non proprietas innata*. Lib. 4. de Clauibus cap. 10. pag. 370. Ita habitus vitiosus est essentialiter malus, non per accidens ob imperfectionem annexam, quia imperfectio ipsa pertinet ad essentiam, seu formale constitutiuum illius.

EX collatis huc vsque vtriusque Scriptoris sententijs, optimè, Illustrissime Domine, intelligis, Noris assertiones non quidem Ba-

ianis erroribus similes, sed doctissimi Macedi thesibus esse simillimas. Macedus eo in stadio Norisio Augustinianam lampadem prętulit, quo procul à Baianis præcipitijs, regiam ad veritatem viam inoffenso pede calcaret. Itaque lusit operam trutinator, dum Baij ac Noris sententias gemina veluti lance exæquare conatus est; nam apparuere mendaces filij hominum in stateris. Vnus Macedus libripendis imperitiam, neque enim dolum dixero, propalauit, ac Norisium inuidiæ, quam eidem ex Baiano nomine librator consciuerat, exemit. Ita eruditus ac optimus Senex nullo aut precio, aut prece conductus, imò ne quidem cogitans tam amicum, tam strenuum, tam denique inuictum Noris aduocatum egit. Quod tamen non ex destinato Norisio profuit, nullum eidem forte beneficium contulisse videri possit; nam vt inquit Seneca lib. 6. de Benef. cap. 8. *Beneficium aliquis nesciens accipit, nemo à nesciente*. Verùm quod toties in illum tam liberali manu laudes effudit, ac S. Augustini sententias à Baiano errore vindicauit, plurimum eidem gratiarum Norisius referet: certè debet.

26